

Joods
Cultureel
Kwartier

Jaarverslag 2024

Het Joods Cultureel Kwartier bestaat uit het Joods Museum met het Joods Museum junior, de Portugese Synagoge, de Hollandsche Schouwburg en het Nationaal Holocaustmuseum.

Inhoud

3	Voorwoord
4	Bezoekcijfers
7	Tentoonstellingen
13	Nationaal Holocaustmuseum & Hollandsche Schouwburg
15	Joods Museum junior
16	Development
19	Publiek
21	Speciale projecten
22	Sales & Evenementen
24	Museumshop
25	Bijzondere aanwinsten Bijzondere restitutie Restauraties Collectiemobiliteit Digitale dienstverlening
32	Ets Haim
33	Menasseh ben Israel Instituut
34	Personeel & Organisatie
35	Raden van Toezicht
36	Financiële ondersteuning

Voorwoord

De grootste gebeurtenis voor het Joods Cultureel Kwartier in 2024 was zonder enige twijfel de opening van het Nationaal Holocaustmuseum door koning Willem-Alexander, in aanwezigheid van de staatshoofden van Duitsland, Oostenrijk en Israël. Aan dit historische moment, dat door de voortgaande oorlog in het Midden-Oosten nadrukkelijk ook een politieke lading kreeg, waren vele jaren van intensieve voorbereidingen voorafgegaan, door een zeer uitgebreid toegewijd team. Letterlijk iedereen die op de een of andere manier betrokken is bij het Joods Cultureel Kwartier heeft bijgedragen aan deze langverwachte mijlpaal, in samenwerking met talloze externe partners. Ondanks de politieke ophef die de opening begeleidde, is het nieuwe museum zonder uitzondering zeer positief ontvangen en wordt het zeer goed bezocht. In de weken na de opening toonden we met de fototentoonstelling *Achter de Schermen* hoe het museum tot stand kwam; een eerbetoon aan een aantal van de mensen en verhalen achter de muren van het Nationaal Holocaustmuseum.

Ook het Joods Museum liet zich van zijn veelzijdigste kant zien. Met *Sol LeWitt. Wall Drawings* haalden we conceptuele kunst van wereldniveau naar Amsterdam. LeWitts Joodse achtergrond en zijn relatie met Nederland stonden centraal, en studenten van de Hogeschool voor de Kunsten, Utrecht, brachten zijn monumentale muurtekeningen tot leven. Tegelijkertijd bood het Kunstkabinet ruimte aan intiemere verhalen, zoals in *Nazaaat*, met kunstenaarsboeken van Ida M. Kleiterp, en de indringende animatie-installatie *Vergeet je naam*, waarin de onderduikverhalen van Joodse kinderen tijdens de Tweede Wereldoorlog centraal stonden.

De tentoonstelling *Beroofd*, gemaakt in samenwerking met het Rijksmuseum, bracht via acht persoonlijke verhalen de gevolgen van roof en restitutie van Joods cultuurbezit in beeld. Zowel in het Nationaal Holocaustmuseum als in het Joods Museum kreeg dit beladen thema de ruimte, ondersteund door egodocumenten en interviews die veel bezoekers diep geraakt hebben.

Met *Sex: Jewish Positions*, dat is ontwikkeld met het Jüdisches Museum Berlin, verkenden we taboes, rituelen en identiteit rondom seksualiteit in de Joodse cultuur. Het publiek werd uitgenodigd om na te denken, te lachen en te reflecteren.

In de Portugese Synagoge werd de installatie *Coming Home Soon* getoond, een collectief kunstwerk van solidariteit dat ontstond na de aanval van Hamas op het zuiden van Israël op 7 oktober 2023.

We zijn trots op wat we in 2024 hebben bereikt – een jaar waarin we toonden hoe kunst, geschiedenis en actualiteit elkaar kunnen versterken. Met vertrouwen en nieuwsgierigheid kijken we vooruit, naar een hopelijk vreedzamer toekomst. Want dat de politieke situatie in de wereld ook een wissel trekt op onze organisatie behoeft geen verdere toelichting.

Emile Schrijver
algemeen directeur

Liesbeth Bijvoet
zakelijk directeur

Bezoekcijfers 2024

Fysiek

Totaal aantal
bezoekers
Joods
Cultureel
Kwartier

309.495

Portugese
Synagoge

Joods
Museum
+ junior

Bezoek per locatie

Joods Museum
85.708

Portugese Synagoge
73.227

Nationaal
Holocaustmuseum
105.123

Hollandsche
Schouwburg
45.437

Online

Social Media-bereik

Facebook 19.662 volgers
groeipercentage: 2,57%
bereik: 484.700

Instagram Joods Museum
6.763 volgers
groeipercentage: 25,31%
bereik: 199.955

Instagram Nationaal Holocaustmuseum
5.638 volgers
groeipercentage: 37,92%
bereik: 161.000

LinkedIn 3.214 volgers
groeipercentage: 13,97%
bereik: 54.826

YouTube 1.886 abonnees
groeipercentage: 10,68%
bereik: 161.800
kijkuren: 30.457,5

Nationaal
Holocaust
museum

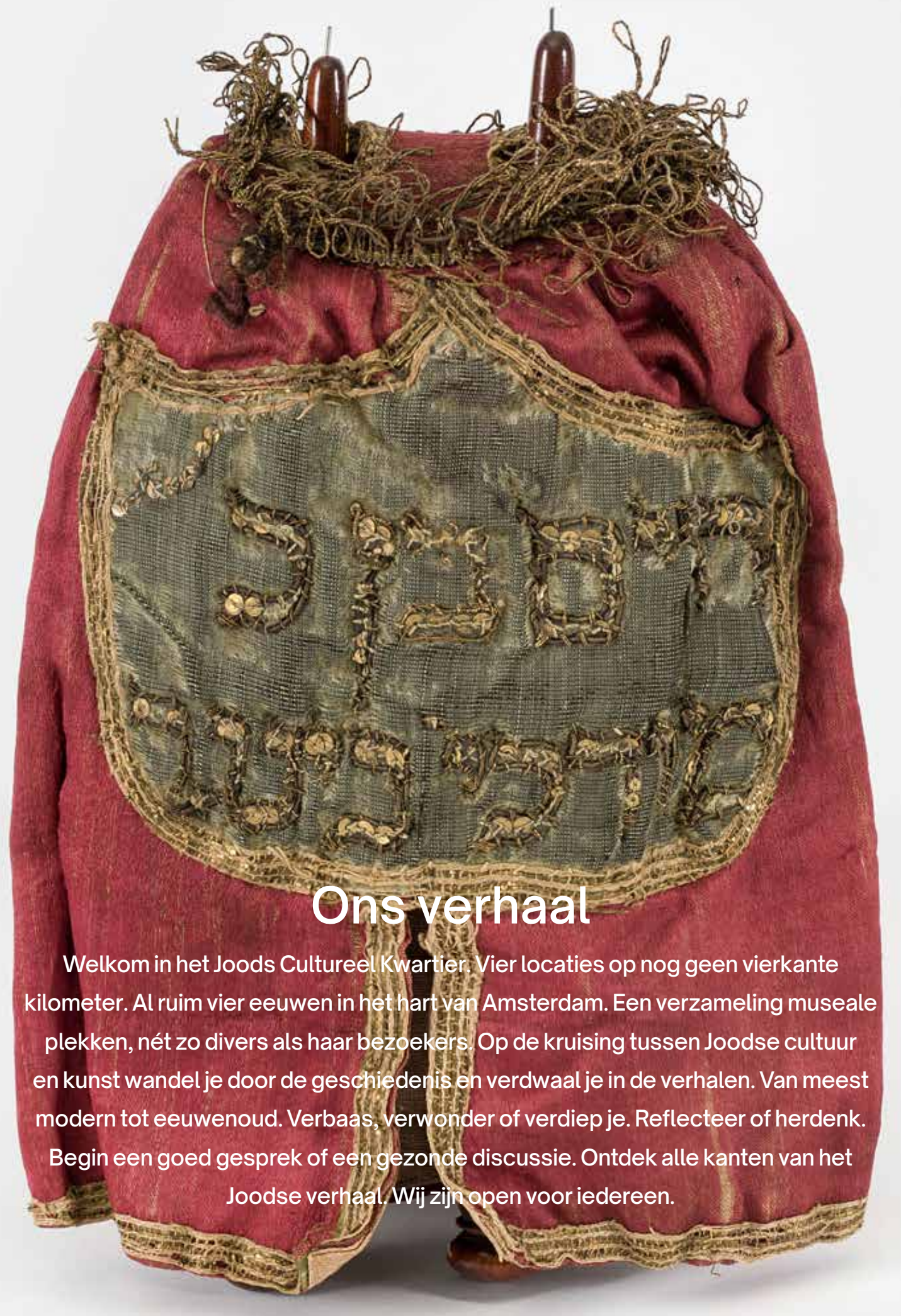
Hollandsche
Schouwburg

Websitebezoek

Joods Cultureel Kwartier
605.720 bezoekers
2.848.573 paginaweergaven

Joods Monument
411.085 bezoekers
3.660.218 paginaweergaven

Ons verhaal

Welkom in het Joods Cultureel Kwartier. Vier locaties op nog geen vierkante kilometer. Al ruim vier eeuwen in het hart van Amsterdam. Een verzameling museale plekken, nét zo divers als haar bezoekers. Op de kruising tussen Joodse cultuur en kunst wandel je door de geschiedenis en verdwaal je in de verhalen. Van meest modern tot eeuwenoud. Verbaas, verwonder of verdiep je. Reflecteer of herdenk. Begin een goed gesprek of een gezonde discussie. Ontdek alle kanten van het Joodse verhaal. Wij zijn open voor iedereen.

Tentoonstellingen

In de zeventiende en achttiende eeuw was Amsterdam een van de grootste en belangrijkste Joodse steden van de wereld. Dat zie je nog altijd terug in het Joods Museum, dat gevestigd is in vier prachtig bewaard gebleven monumentale synagogen uit die tijd. Van moderne kunst tot eeuwenoude geschiedenis – met schilderijen, ceremoniële voorwerpen, films en 3D-presentaties wordt een eigentijds en volwaardig beeld gegeven van de Joodse religie en cultuur in Nederland door de eeuwen heen. Daarnaast zijn er altijd een of twee tijdelijke tentoonstellingen.

In het Nationaal Holocaustmuseum staat de Jodenvervolging in Nederland centraal. Ook het dagelijks leven van Joden voorafgaand aan de Tweede Wereldoorlog, de bevrijding zoals Joden die meemaakten en de omgang met de Holocaust in onze nationale herinneringscultuur komen in het museum aan bod. Het Nationaal Holocaustmuseum presenteert de geschiedenis zonder terughoudendheid en geeft de slachtoffers een herkenbaar gezicht.

Sol LeWitt

Joods Museum & Nationaal Holocaustmuseum
30 oktober 2023 t/m 1 april 2024
Conservator: Judith Hoekstra

De Amerikaanse kunstenaar Sol LeWitt was een van de grondleggers van de conceptuele kunst: de gedachte dat een idee op zichzelf kunst kan zijn. Voor deze tentoonstelling, die deels was overgenomen van het Joods Museum in Brussel, werden in het Joods Museum een aantal metershoge *wall drawings* (muurtekeningen) uitgevoerd. Studenten van de Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht hebben daar wekenlang aan gewerkt. Ook waren sculpturen, werken op papier en archiefstukken te zien. De tentoonstelling ging in op LeWitts Joodse achtergrond en op zijn bijzondere band met Nederland.

Uit het gastenboek

‘Prachtige tentoonstelling, prachtig werk. Je gaat weer heel anders naar dingen kijken’

‘Wat een prachtige tentoonstelling van iemand die het maximale haalde uit minimale middelen’

Foto: Studio Ingmar Swalve Photography

Coming Home Soon

Portugese Synagoge
15 januari t/m 26 februari 2024
Projectleider: Petra Katzenstein

Coming Home Soon is een reizende installatie die na de aanslag van Hamas in Israël op 7 oktober 2023 werd gecreëerd door een groep Israëlsche en Nederlandse vrouwen. Vroeg in 2024 was de installatie te zien in de filmzaal van de Portugese Synagoge. De installatie bestaat uit 240 notitieboeken, elk gewijd aan iemand die op 7 oktober werd gegijzeld. Bezoekers kunnen in de boeken notities achterlaten. Deze steunbetuiging aan de families van de gegijzelden vraagt tegelijk aandacht voor het lot van deze joden, christenen, moslims, hindoes en anderen die ongewild onderdeel zijn geworden van een politiek conflict.

Foto: Mike Bink

Achter de Schermen

Nationaal Holocaustmuseum
10 maart t/m 28 april 2024 &
13 november 2024 t/m 23 februari 2025
Projectleider: Nienke Fonk

De fototentoonstelling *Achter de schermen* liet de ontwikkeling van het Nationaal Holocaustmuseum zien in de drie jaar voorafgaand aan de opening. De ruim tachtig foto's schetsten een beeld van wat en wie er allemaal kwamen kijken bij het maken van het museum. Centraal stonden de mensen die tijdens de voorbereidingen duizenden keuzes maakten, van architecten en conservatoren tot elektriciens en groenadviseurs. De tentoonstelling was samengesteld uit portretten door Coco Olakunle en reportagefotografie door Nienke Fonk en Iris Haverkamp Begemann.

Charlotte Salomon in Close-up. De invloed van cinema op *Leven? of Theater?*

Joods Museum
19 april t/m 29 september 2024
Conservator: Mirjam Knotter

Met deze tentoonstelling wierp het Joods Museum een nieuw licht op *Leven? of Theater?* van Charlotte Salomon. Via associatieve combinaties van filmbeelden en een keuze uit de gouaches werden bezoekers uitgenodigd mee te kijken naar de invloed van de visueel vernieuwende films uit het vooroorlogse Berlijn op Salomons unieke kunstwerk. De tentoonstelling werd al in 2020 getoond, maar was toen vanwege corona slechts kort te zien.

Uit het gastenboek

'Een prachtige tentoonstelling. [...] Door de vormgeving van deze tentoonstelling begrijp ik meer van haar manier van kijken, voelen, beleven en verwerken'
'Mooie setting, bewegend materiaal en het doorvoelen van de tijd, expressie... in alles'
'Weer een nieuwe invalshoek gevonden om de geschiedenis te vertellen: complimenten daarvoor!'

Beroofd. Persoonlijke verhalen over de roof en restitutie van Joods cultuurbezit

Joods Museum & Nationaal Holocaustmuseum

31 mei t/m 27 oktober 2024

Conservatoren: Julie-Marthe Cohen (Joods Museum) en Mara Lagerweij (Rijksmuseum)

Gemaakt in samenwerking met het Rijksmuseum

De dubbeltentoonstelling *Beroofd* ging over het verlies van Joods cultuurbezit in Nederland tijdens de Tweede Wereldoorlog. Acht persoonlijke verhalen maakten invoelbaar wat de roof van culturele eigendommen onder onmenselijke omstandigheden betekende. Ook de naoorlogse zoektocht naar verloren bezittingen en de wrange strijd om restitutie kwamen aan bod. In het Joods Museum ging de tentoonstelling over het verlies van boeken en rituele voorwerpen. In het Nationaal Holocaustmuseum stond kunst centraal. Egodocumenten en interviews brachten de onderliggende emotie aan het licht: de pijn die tot op de dag van vandaag doorwerkt bij de overlevenden en hun nabestaanden.

In de vaste opstelling van het Joods Museum werden tijdens *Beroofd* specifieke objecten voorzien van een QR-code die toegang verschaftte tot de oorlogsgeschiedenis van het object.

Uit het gastenboek

'Heel beknopt. Heel goed gedaan. Indrukwekkend en schrikbarend'

'Imagine losing everything... Very close to the heart'

'Fantastisch indringende tentoonstelling. Goede vormgeving, mooie en indringende teksten...'

Foto: Anneke Hymmen

Sex: Jewish Positions

Joods Museum

22 november 2024 t/m 25 mei 2025

Conservatoren: Miriam Goldmann, Mirjam Knotter, Joanne Rosenthal, Titia Zoeter

Gemaakt in samenwerking met het Jüdisches Museum Berlin

In de Joodse cultuur heeft seks verschillende, verrassende en soms tegenstrijdige betekenissen. Je kunt het jodendom als seksueel vrij of juist onderdrukkend zien – en alles daartussenin. De tentoonstelling *Sex: Jewish Positions* liet een waaier aan perspectieven op seks en seksualiteit zien – van religieuze rituelen tot kunst en populaire cultuur. In de tentoonstelling werden uiteenlopende standpunten van onder anderen middeleeuwse rabbijnen, hedendaagse kunstenaars, filosofen, sekstherapeuten, Talmoedwijzen en influencers gepresenteerd. De bezoeker werd actief uitgenodigd om te reflecteren op de thema's in de tentoonstelling.

Uit het gastenboek

'Stoere, dappere, sensuele & sexy tentoonstelling!'

'Absolutely amazing. Was not expecting to find this here! Brilliant art!'

Presentaties Kunstkabinet

Nazaat. Kunstenaarsboeken van Ida M. Kleiterp

6 oktober 2023 t/m 24 maart 2024

Conservator: Irene Faber

In 2023 schonk Ida M. Kleiterp veertien van haar kunstenaarsboeken aan het Joods Museum. In het Kunstkabinet werden deze boeken getoond samen met een aantal van haar beelden. Het Joodse begrip *tikoen olam*, de opdracht de wereld te repareren, te verbeteren, is de basis van Kleiterps leven en werk. Verder onderzoekt zij aspecten van haar identiteit – terugkerende thema's, ook in de boeken, zijn 'huis', 'vrouw-zijn' en 'Joodse identiteit'.

Vergeet je naam

5 april t/m 7 juli 2024

Conservator: Judith Hoekstra

In de animaties die getoond werden in *Vergeet je naam* stonden vijf mensen centraal die tijdens de Tweede Wereldoorlog als kind moesten onderduiken. Bijna al deze kinderen kregen te horen dat ze hun naam moesten vergeten. Hoe was het om je eigen naam niet meer te horen? Waar moest je naartoe? Wie kon je vertrouwen? Wat deed je als je bang was? Documentairemaker Marcel Prins stelde hen deze vragen en Marcel van der Drift illustreerde hun verhalen. Prins' documentaire *Vergeet je naam* werd tijdens de looptijd van de presentatie maandelijks in het museum getoond.

Martin Monnickendam

12 juli t/m 27 oktober 2024

Conservator: Lisa de Goffau

In het 150e geboortjaar van de schilder Martin Monnickendam (1874-1943) werden op verschillende plaatsen tentoonstellingen van zijn werk georganiseerd. Het Joods Museum deed dat in zijn Kunstkabinet. Het museum had recentelijk een bijzondere schenking van de Stichting Vrienden van de schilder Martin Monnickendam mogen ontvangen: een (zelf)portret van de schilder met zijn zus Rachel Monnickendam (1879-1942). Het portret is gerestaureerd en was nu, samen met twee andere werken, voor het eerst in het Joods Museum te zien.

Tentoonstellingen elders

A Place of Our Own. Vier jonge Palästinenserinnen in Tel Aviv. Von Iris Hassid

Jüdisches Museum Hohenems
7 mei 2023 t/m 25 augustus 2024

In 2022 organiseerde het Joods Museum de succesvolle tentoonstelling *A Place of Our Own*. Deze reisde in 2023 naar Hohenems in Oostenrijk. In de tentoonstelling stonden de levens centraal van vier studentes in Tel Aviv, allen Palestijns én Israëliësch staatsburger. De Israëliësch fotograaf Iris Hassid fotografeerde de vier vrouwen in de periode 2014-2022 en praatte met hen over hun ambities, vriendschappen, families en politiek-maatschappelijke betrokkenheid. De foto's weerspiegelen de complexiteit van hun leven als Palestijnse studenten in Tel Aviv en als ambitieuze vrouwen in de Israëliësch samenleving. Alle teksten in de tentoonstelling waren in het Duits, Engels, Arabisch en Hebreeuws te lezen.

Sex: Jewish Positions

Jüdisches Museum Berlin
17 mei t/m 6 oktober 2024

De tentoonstelling over seks, die in november 2024 in Amsterdam opende, werd gemaakt in samenwerking met het Joods Museum in Berlijn. Dat museum had in mei 2024 de primeur.

Nationaal Holocaustmuseum & Hollandsche Schouwburg

Op 10 maart 2024 werden het Nationaal Holocaustmuseum en de vernieuwde Hollandsche Schouwburg geopend in aanwezigheid van koning Willem-Alexander en tal van hoogwaardigheidsbekleders.

Vaste presentaties

In het Nationaal Holocaustmuseum (NHm) en de Hollandsche Schouwburg zijn twee vaste presentaties te bezoeken.

Gebouw 1940-1945 licht de historische gebeurtenissen toe die zich in deze gebouwen tijdens de Sjoa afspeelden.

In het Nationaal Holocaustmuseum toont *Nederland en de Sjoa* een historisch, nationaal en gelaagd narratief met verschillende perspectieven. Het verbeeldt de aanloop naar de Duitse invasie in 1940, de maatregelen tegen Joden en ervaringen tijdens de bezetting en vervolging, en ook de impact en verwerking van de Sjoa na de bevrijding in 1945.

Hoofdconservator: Annemiek Gringold. Onderzoeksteam: Esther Göbel, Astrid Sy, Maarten-Jan Vos.

Publicaties bij de opening van het Nationaal Holocaustmuseum

Het Nationaal Holocaustmuseum en de Hollandsche Schouwburg: zien, denken, doen /

The National Holocaust Museum and the Hollandsche Schouwburg – Observe, reflect, act

Auteurs: Annemiek Gringold, Asjer Waterman (eds.)

Uitgever: Waanders, Zwolle

Tastbaar / Tangible

Auteurs: Annemiek Gringold, Esther Göbel

Uitgave Joods Cultureel Kwartier

Podcast

Vergeet me niet is een podcast van het NHm, geproduceerd door Audio agency Airborne. Aan de hand van zes persoonlijke voorwerpen en de verhalen die ze meedragen,

wordt de luisteraar meegenomen door de geschiedenis van de Holocaust in Nederland. De voorwerpen zijn te zien in het NHm, de podcast is te beluisteren via alle bekende podcastkanalen.

Prijzen voor het NHm

September: *ARC24 award voor interieur*, georganiseerd door het vakblad *Architect*. Juryvoorzitter Tracy Metz: “Het is een museum van de toekomst. De persoonlijke verhalen en de overlevenden staan centraal, en niet enkel de massa van vermoorde mensen.”

Oktober: *Dutch Podcast Award 2024, categorie Brandstory*, met de podcast *Vergeet me niet*.

December: *Geurt Brinkgreve Bokaal 2024* van de Gemeente Amsterdam, de prijs voor een initiatiefnemer die zich heeft ingezet om een bestaand gebouw een nieuw leven te geven.

Educatieve programma's

Naast de drie vaste educatieve programma's voor verschillende schoolniveaus bood het museum tal van andere educatieve programma's. Collega's van Joodse musea in Europa en Holocaustmusea in België, Noorwegen en de VS werden speciale workshops aangeboden. Voor leerkrachten uit het secundair onderwijs werden educatieve inleidingen verzorgd bij hun museumbezoek. Voor vertegenwoordigers uit diverse kerkgemeenschappen, rijks- en gemeenteambtenaren, beleidsmedewerkers, medewerkers van het OM en andere groepen werden op maat gemaakte inleidingen verzorgd. Voor geïnteresseerde bezoekersgroepen worden algemene inleidingen aangeboden voorafgaand aan het museumbezoek.

Werkzaamheden voor opening

De opening van het Nationaal Holocaustmuseum en de vernieuwde Hollandsche Schouwburg vond plaats op 10 maart 2024. De maanden daaraan voorafgaand stonden in het teken van een groot aantal laatste werkzaamheden. Zo werden de laatste objecten geplaatst, met name bruiklenen uit het buitenland. De belichting op zaal en inregeling van de klimaatsystemen waren belangrijke werkzaamheden voor de opening. De laatste tuinwerkzaamheden werden uitgevoerd: beplanting en verharding. In januari werd het *Monument van Dankbaarheid* aan het museum aangeboden en met een kleine persbijeenkomst onthuld in een van de tuinen. De definitieve bewegwijzering werd gemaakt, getest en aangepast. Een testdag werd georganiseerd om de bezoekersstromen en de impact op het klimaatsysteem te onderzoeken. In de laatste week van februari 2024 werd de audiotour geüpload in het audioguide-systeem dat elke bezoeker kosteloos kan gebruiken. Ten slotte was er een instructiedag voor medewerkers en vrijwilligers die het bezoek begeleiden.

Joods Museum junior

Vernieuwing

Het project *Vernieuwing Joods Museum junior* is, na de voltooiing van het Nationaal Holocaustmuseum, het volgende grote vernieuwingsproject.

Foto: Nienke Fonk

De Gulden Regel

Op de zolder van het Joods Museum junior is het dwalen door de tuin van Eden; niet meer met een VR-bril op je hoofd, maar met een tablet in je hand. De tablet nodigt uit om samen met anderen op zoek te gaan naar de Gulden Regel.

Kunstenaar Abner Preis maakte een herziene versie van het verhaal van het meisje Eden, dat op zoek gaat naar iets kleins dat van grote betekenis is.

Zo vindt ze de Gulden Regel: *“Wat jij niet wilt dat jou geschiedt, doe dat ook een ander niet.”* Vervolgens nodigt ze andere kinderen uit om deze kleine regel daadwerkelijk in hun leven toe te passen.

Testperiode

De zolder is ingericht als een tuin, compleet met bloembedden. Na de tocht met de tablet kunnen kinderen hun eigen bloem maken en deze toevoegen aan de bloemenzee. In het hart van de bloem schrijven ze in hun eigen woorden hoe de Gulden Regel een rol kan spelen in hun leven. Uiteraard zijn dit kostbare aspecten van deze – bij de meeste kinderen zeer geliefde – technologie. Voor de grote vernieuwing van het Joods Museum junior zullen we de voor- en nadelen zorgvuldig afwegen, waarbij testperiodes onze keuzes goed kunnen onderbouwen.

Samenwerking

Zowel intern als extern worden samenwerkingsverbanden gezocht voor de vernieuwing van het Joods Museum junior. Het inhoudelijke projectplan krijgt vorm en een financieringsplan is in ontwikkeling. De wens is om daarbij ook de exploitatiekosten mee te nemen, zodat het museum de begeleiding die nodig is voor een goede overdracht aan kinderen, financieel kan blijven waarborgen.

Development

Het Joods Cultureel Kwartier is voortdurend alert op het ontdekken van nieuwe bronnen die de verschillende projecten kunnen ondersteunen en het beheren van de bestaande relaties.

Relatiebeheer gebeurt door middel van persoonlijk contact, het ontvangen van relaties op locatie en het op de hoogte houden van de laatste ontwikkelingen via nieuwsbrieven.

Voor de aankoop van nieuwe objecten en voor het relevanter maken, verbeteren en ontsluiten van de collectie ontvangt het Joods Cultureel Kwartier de komende jaren wederom een bijdrage van de deelnemers aan de VriendenLoterij. Sinds 2024 is dit bedrag verhoogd van € 200.000 naar € 250.000 per jaar.

Fondsenwerving

Het afgelopen jaar heeft de afdeling Development externe middelen geworven bij private vermogensfondsen, stichtingen, bedrijven en particulieren voor tijdelijke tentoonstellingen, projecten, aankopen en het Nationaal Holocaustmuseum. Hoewel het Nationaal Holocaustmuseum de deuren inmiddels voor publiek heeft geopend, stopt de fondsenwerving nooit. Het project is het afgelopen jaar afgerekend en verantwoord naar bedrijven fondsen, overheden en particuliere schenkers. Dit was een complex geheel omdat het over een substantieel bedrag en omvangrijk project ging en er een groot aantal verschillende begunstigers is.

Een wervingscampagne voor de catalogisering en de klimaatinstallatie in Ets Haim is in Amerika gestart in samenwerking met Faircom New York. Vanwege de voorbereidingen voor de opening van het Nationaal Holocaustmuseum in maart, die veel tijd vroegen, is deze campagne tijdelijk stilgezet. Het streven is deze in 2025 weer voort te zetten. Een aanzienlijke nalatenschap van een erflater die in 2024 is overleden, bestemd voor Ets Haim, zal een goede start aan dit project geven.

Vrienden

Het vermogen van de Stichting Vrienden van het Joods Museum is ondergebracht in een aparte stichting: Vrienden van het Joods Cultureel Kwartier. De stichting heeft geen personeelsleden in dienst. De fondsenwerving wordt verzorgd door de afdeling Development van het Joods Cultureel Kwartier. De financiële administratie wordt verzorgd door de afdeling Financiën van het Joods Cultureel Kwartier.

De Raad van Toezicht is in samenspraak met de directie en relevante stafmedewerkers actief betrokken bij de werving en het onderhouden van het netwerk.

In 2024 is er een aanmerkelijk aantal nieuwe Vrienden bij gekomen. Daartegenover staat dat ook lidmaatschappen eindigden doordat Vrienden overlijden. Vriendenwerving is een continue activiteit en in 2025 start een on- en offline campagne om extra nieuwe Vrienden te werven.

Nieuwe Vrienden

Nieuwe Vrienden worden geworven via diverse kanalen, waaronder een brochure, nieuwsbrief, het Tijdschrift, de website, verbeterde zichtbaarheid in het museum, meer evenementen die 's avonds in plaats van overdag plaatsvinden en door met inhoud en tijdstip een jonger publiek te trekken. Tijdens de tentoonstelling *Sex: Jewish Positions* is de naam en het beeld van de Vriendenbrochure tijdelijk aangepast en heet *Friends with Benefits*.

Bezoekers van het Nationaal Holocaustmuseum worden eenmalig gebeld met de vraag of ze Vriend willen worden.

Activiteiten

Het jaarlijks bezoek aan de PAN Amsterdam met Vrienden vond weer plaats in 2024. Ook de Vriendenavond in september werd druk bezocht. De avond werd afgesloten met een concert in de Portugese Synagoge van Marco Danesi & Helikon Quartet.

Foto: Ernst van Deursen

Nalaten

Het Joods Cultureel Kwartier is aangesloten bij het initiatief Nalaten aan Cultuur, het eerste landelijke platform voor het vergroten van de aandacht en het bewustzijn voor nalaten aan cultuur. Het afgelopen jaar vond de gezamenlijke wervingscampagne plaats onder de noemer 'Week van nalaten aan cultuur'. Het Joods Cultureel Kwartier, Koninklijk Theater Carré en het Metropole Orkest hebben de handen ineengeslagen en in

november een middag georganiseerd in Carré in het kader van de week van Nalaten aan Cultuur. De Vrienden en relaties van de drie organisaties luisterden naar twee erflaters die hun beweegredenen om aan cultuur na te laten toelichtten en zij inspireerden zichtbaar anderen. Vervolgens speelden cellisten van het Metropole Orkest vier stukken, variërend van blues tot Al Jarreau tot het melancholische 'Beirut' van Ibrahim Maalouf. Een bijzonder optreden, waarmee de verbindende kracht van cultuur werd onderstreept. De middag werd afgesloten met een rondleiding achter de schermen van Carré.

Amerikaanse Vriendenstichting

In de Verenigde Staten heeft het Joods Museum een Vriendenstichting die opereert vanuit New York. Amerikaanse Vrienden doneren jaarlijks wisselende bedragen aan het Joods Cultureel Kwartier.

Publiek

Binnen de afdeling Publiek zijn de medewerkers educatie verantwoordelijk voor educatieve programma's voor het basis- en voortgezet onderwijs, voor de ateliers in Joods Museum junior voor kinderen en hun familie en voor de toegankelijkheid van de verschillende tentoonstellingen. De medewerkers marketing en communicatie zijn verantwoordelijk voor de marketing van alle activiteiten van het Joods Cultureel Kwartier.

Marketing en communicatie

Vanaf januari 2024 stonden marketing en communicatie in het teken van de opening van het Nationaal Holocaustmuseum. De campagne, getiteld *Open voor nieuwe generaties*, werd ontwikkeld in samenwerking met designbureau Van Lennep en distributiepartner Zuiver. Samen realiseerden zij een landelijke openingscampagne, bestaande uit een outdoorcampagne, advertenties in printmedia, een radiocommercial en een online advertentiecampagne. Een bijzondere samenwerking met JCDecaux zorgde ervoor dat tramhokjes bij de haltes op de Plantage Middenlaan werden geïntegreerd in de campagne. Een belangrijk inhoudelijk onderdeel van de campagne was de podcast *Vergeet me niet*, geproduceerd in samenwerking met Airborne Audio Agency. In zes afleveringen verkent podcastmaker Reinjan Prakke de geschiedenis van de Holocaust in Nederland aan de hand van persoonlijke voorwerpen en de verhalen die ze dragen. De serie begint vlak voor de Tweede Wereldoorlog, belicht de systematische vervolging en moord tijdens de bezetting en werpt een nieuw licht op de periode na de bevrijding. De podcast werd 47.208 keer gedownload en ontving in 2024 de Dutch Podcast Award.

Bezoek van president

Yitzhak Herzog

President Yitzhak Herzog van Israël was als officiële gast aanwezig bij de opening van het Nationaal Holocaustmuseum. De aankondiging van zijn komst

leidde tot een mediastorm, vooral op online platforms. Hoewel het team hierop voorbereid was, had de berichtgeving een grote impact op hoe mensen de opening beleefden. Het Joods Cultureel Kwartier en het museum ontvingen veel negatieve reacties per e-mail en sociale media. Desondanks werd het museum zelf zeer goed ontvangen door zowel media als bezoekers. De negatieve berichtgeving rond het bezoek van Herzog had nauwelijks invloed op de waardering voor het museum. Tijdens de openingsperiode had het Nationaal Holocaustmuseum een mediabereik van 8.479 berichten met een bereik van ruim 4 miljoen mensen, digitaal en in print, nationaal en internationaal.

‘Alles klopt aan het nieuwe Nationaal Holocaustmuseum’ – NRC, 8 maart 2024

Campagne *Beroofd* in samenwerking met het Rijksmuseum

Op 31 mei 2024 opende de dubbeltentoonstelling *Beroofd* in het Nationaal Holocaustmuseum en het Joods Museum – tot 27 oktober. Deze tentoonstelling belichtte het verlies van Joods cultuurbezit in Nederland en maakte via acht persoonlijke verhalen invoelbaar wat de roof van culturele eigendommen onder onmenselijke omstandigheden betekende. Rondom de tentoonstelling werd een crossmediale campagne ontwikkeld, inclusief een podcast, getiteld *De verdwenen collectie Heppner*. De tentoonstelling trok 4.208 bezoekers en de podcast werd 22.276 gedownload.

Campagne *Sex: Jewish Positions*

In november 2024 opende de tentoonstelling *Sex: Jewish Positions*, gericht op een jonge doelgroep vanaf 25 jaar. De expositie (tot en met mei 2025) toont een breed scala aan perspectieven op seksualiteit – van religieuze rituelen tot kunst en populaire cultuur. Bezoekers horen en zien uiteenlopende opvattingen van middeleeuwse rabbijnen, hedendaagse kunstenaars, filosofen, sekstherapeuten, Talmoedwijzen en influencers. Om de jonge doelgroep te bereiken, werd onder andere een speciale avondopening georganiseerd en een serie video's met influencers ontwikkeld.

Impact van de oorlog Israël - Gaza op bezoekcijfers

Sinds de opening op 10 maart 2024 trok het Nationaal Holocaustmuseum meer dan 100.000 bezoekers. Tegelijkertijd is de impact van de oorlog in Israël en Gaza die in oktober 2023 begon, merkbaar in de bezoekcijfers van het Joods Cultureel Kwartier. Vooral na de Maccabi-rellen in het weekend van 7 november was een significante daling zichtbaar. Momenteel wordt onderzocht in hoeverre de oorlog van invloed is op de bereidheid van bezoekers om het Joods Cultureel Kwartier te bezoeken.

EDUCATIE

Tablettours

In 2024 nam het Joods Cultureel Kwartier een nieuwe educatieve app voor leerlingen in het voortgezet onderwijs in gebruik. Aanleiding hiervoor waren de opening van het Nationaal Holocaustmuseum en de wens om een interactief educatief bezoek aan de Portugese Synagoge aan te bieden. In samenwerking met Greenberry is een applicatie ontwikkeld die leerlingen prikkelt met zoekopdrachten, persoonlijke vragen en verborgen verhalen. Interactie tussen de leerlingen staat centraal, ze gebruiken de app altijd in duo's of trio's. De app is inmiddels door bijna 2.000 leerlingen gebruikt. Naar aanleiding van de resultaten en feedback uit de eerste fase na lancering wordt de app in 2025 geoptimaliseerd.

Naast de tablettours biedt het Joods Cultureel Kwartier verschillende educatieve programma's aan. In het Nationaal Holocaustmuseum zijn dat de *Redding uit de Crèche*, *Denk aan mij* en een programma rond het Namenmonument. In het Joods Museum de programma's *Wat is Joods?* en *Van migratie tot integratie*, en in de Portugese Synagoge de *Gebedshuizentour* en de *Tablettour*.

Vernieuwing talkshow

In 2024 is begonnen met een vernieuwing van het programma *Talkshow met de klas*, een laagdrempelig programma over beeldvorming. De klas en twee museumdocenten bespreken in het Joods Museum wat er door 'anderen' wordt gezegd over verschillende groepen, zoals joden, moslims, vmbo'ers en Nederlanders. In hun eigen talkshow verrijken en nuanceren leerlingen deze beelden met ondersteuning van de museumdocenten. Daarna bezoekt iedereen de Portugese Synagoge om te ontdekken wat we van elkaar herkennen of wat anders is.

Zionisme, belofte of boosdoener?

Naar aanleiding van de oorlog in Israël en Gaza en de impact daarvan hier in Nederland is met een projectteam het initiatief genomen om een publieksprogramma te ontwikkelen, getiteld *Zionisme, belofte of boosdoener?*. In dit programma onderzoekt het Joods Cultureel Kwartier zionisme vanuit historisch perspectief en persoonlijke invalshoeken. Het programma bestaat uit een combinatie van gesprekken, interviews, muziek en performances. Hierbij worden mensen met verschillende perspectieven uitgenodigd om met elkaar in gesprek te gaan.

Open Joodse Huizen/Huizen van Verzet

Het programma *Open Joodse Huizen/Huizen van Verzet* vertelt verhalen van Joden en verzetsmensen vanuit authentieke historische plekken. In 2024 waren er 16 deelnemende steden verdeeld over het land. *Open Joodse Huizen/Huizen van Verzet* werd door 8.856 mensen bezocht.

Ateliers

Rond verschillende Joodse feestdagen zoals Pesach, Chanoeka en Poeriem en voor alle schoolvakanties zijn leuke interactieve ateliers bedacht, zoals kaarsen draaien, latkes bakken en ratels maken. Bij de ateliers wordt het verhaal van de specifieke feestdag verteld.

Toegankelijkheid

Het Nationaal Holocaustmuseum is volledig rolstoeltoegankelijk, alle vitrines zijn op rolstoelhoogte. Alle video's in het museum worden vertaald door een doventolk en het personeel heeft een basistraining gebarentaal gevolgd.

De tentoonstelling *Sol LeWitt*, in het Joods Museum, was een proeftuin voor inclusie in dit museum. In samenwerking met Taktila™ zijn er voelkunstwerken gemaakt gebaseerd op de kunst van Sol LeWitt. Er waren rondleidingen voor mensen met een visuele beperking en tijdens de rondleiding mochten bepaalde objecten aangeraakt worden. Het Joods Cultureel Kwartier werkt samen met Museum in Gebaren om rondleidingen en evenementen aan te kunnen bieden voor mensen met een auditieve beperking. Het Joods Museum is, anders dan het Nationaal Holocaustmuseum en de Hollandsche Schouwburg, een oud gebouw met een oude vaste opstelling. Dat maakt het moeilijker om het toegankelijk te maken voor mensen met diverse beperkingen. Maar op basis van de ervaringen en evaluatie van het Nationaal Holocaustmuseum en *Sol LeWitt* worden er ook in het Joods Museum stappen gezet.

Speciale projecten

I ASK

Al lange tijd onderzoeken wij hoe we in het gehele Joods Cultureel Kwartier effectief kennis kunnen overdragen, ons publiek kunnen verrijken en mogelijk voorbarige oordelen kunnen nuanceren tijdens een bezoek aan onze musea. We ontwikkelden een eigen methode, I ASK, die de missie van het museum omzet in de praktijk.

I ASK is uitgegroeid tot een methode die naast de inmiddels beproefde rondleidersmethodiek, ook handvatten geeft bij het maken van tentoonstellingen en educatieve programma's. Ook blijkt de helderheid die deze werkwijze in het begin van een proces geeft, ten dienste te staan van diverse andere werkzaamheden van het museum. Zo zijn afdelingen als Development en Communicatie ermee geholpen.

Vreedzaam nuanceren

De vaardigheid 'vreedzaam nuanceren' heeft een belangrijke plaats ingenomen in de methode. Het is een manier om effectief te blijven in moeilijke situaties, die tegenwoordig steeds vaker voorkomen op de museumvloer. Opmerkingen in verband met de oorlog in Israël en Gaza maken het lastig om effectief te blijven en bij te dragen aan nuance. Training is nodig, de methode reikt geen kant en klaar recept aan, maar biedt houvast.

Een film over I ASK is te zien op de website van het JCK. Zo kunnen geïnteresseerden in binnen- en buitenland meer informatie over de methodiek krijgen.

Tientallen musea hebben de afgelopen jaren een volledige I ASK-training gevolgd. Daarnaast is het wenselijk gebleken om behalve de basistraining ook losse onderdelen te kunnen trainen. Daartoe zijn modules ontwikkeld in samenwerking met onze vaste partner Irith Koster van TACT

Adviseurs. Doordat de methode is doorontwikkeld is nu de wens benoemd om een derde herziene versie van het handboek te gaan maken.

I ASK Trainingen 2024

- Joods Museum Berlijn
- Centraal Museum Utrecht
- Weet wat je Viert – rondleiders verschillende musea inclusief module Train de Trainer
- 80 jaar oorlog-programma Veluwe
- Joods Cultureel Kwartier: museumdocenten NHm
- Stedelijk Museum Alkmaar: inclusief Train de Trainer

Module Vreedzaam Nuanceren

- CODA Apeldoornse Bosch
- Joods Museum Hohenems, Oostenrijk

Presentaties

- Association of European Jewish Museums, Congres 2024, I ASK en Vreedzaam Nuanceren

Backbone

- JCK MT 2024 Programmeringspijlers en Backbone museum
- The Lost Shtetl Museum - Vilnius, Litouwen: Backbone educatieve programma's
- Samenwerking Studio Louter 2024/2025 I ASK design voor tt

Online

Voor de Association of European Jewish Museums (AEJM)
Cursus I ASK Basis online in 4 sessies:

1. Intentie
2. Attitude, Systeemblik, Kennis
3. Peaceful Nuancing
4. Backbone

Digitaal Joods Monument

In 2024 werd het Digitaal Joods Monument ruim 623.000 keer bezocht door 411.000 bezoekers. Er werden 3,7 miljoen pagina's weergegeven. In 2024 kwamen er 749 nieuwe geregistreerde gebruikers bij. Zij en de redactie schreven samen 1.486 nieuwe verhalen en oproepen over personen op het Digitaal Joods Monument. Daarnaast zijn er het afgelopen jaar 5.893 nieuwe familiefoto's, brieven, portretfoto's en andere afbeeldingen op het monument geplaatst. Het zevenkoppige redactieteam werd in 2024 aangevuld met een achtste vrijwilliger. Samen pakten zij verschillende projecten op en beantwoordden zij 2.641 mails.

2024 was een jaar van vernieuwing. Zo vond er een naamswijziging plaats, van *Joods Monument* naar *Digitaal Joods Monument*, om het digitale karakter te benadrukken. Er werd gebouwd aan een nieuw interactief scherm in de Hollandsche Schouwburg, waar bezoekers sinds maart 2024 slachtoffers kunnen herdenken die op het Digitaal Joods Monument staan. Er werd een nieuwe coördinator aangesteld en er werd het afgelopen jaar hard gebouwd aan de vernieuwing van de website, die in de eerste helft van 2025 live zal gaan.

Sales & Evenementen

De afdeling Sales & Evenementen organiseert en coördineert de evenementen van het Joods Cultureel Kwartier, van lezingen tot gesprekken, van gallery talks tot symposia, van discussies tot themadagen, van filmvertoningen tot theatervoorstellingen. De culturele evenementen hebben een verbreding en uitdieping tot doel van de thema's die door de vaste en tijdelijke tentoonstellingen worden aangedragen. Daarnaast binden we de achterban en trekken we nieuwe belangstellenden aan. Samenwerking met verschillende organisaties, sprekers en partners staat daarbij hoog op de agenda.

Nationaal Holocaustmuseum

De eerste maanden van 2024 stonden in het teken van de opening en het openingsevenement van het Nationaal Holocaustmuseum. Op 10 maart werd het nieuwe museum geopend door koning Willem-Alexander met een programma in de Portugese Synagoge en het Nationaal Holocaustmuseum. De liveregistratie op nationale media werd verzorgd door de NOS en geproduceerd door externe organisatie Xsaga.

In de Portugese Synagoge waren circa 500 genodigden aanwezig, zij konden via mediaschermen de opening in het Nationaal Holocaustmuseum volgen. Naast verschillende speeches was er een theatraal programma van ca. 60 minuten met optredens van onder andere jongeren (muziek, zang, dans, en *spoken word*). De openingshandeling was het aanslaan van de mezoëza bij de ingang van het nieuwe museum door Holocaustoverlevende Rudie Cortissos.

Bij de opening waren hoogwaardigheidsbekleders aanwezig: president Herzog van Israël, president Van der Bellen van Oostenrijk, de voorzitter van de Duitse Bondsraad mevrouw Schwesig, de commissaris van de Koning in de provincie Noord-Holland, de burgemeester van Amsterdam, ambassadeurs en bewindslieden.

Ontvangsten

In de week na 10 maart waren er acht verschillende openingsontvangsten voor diverse doelgroepen, o.a. Holocaustoverlevenden,

bruikleengevers, governors & particuliere grote gevers, musea & WOII-herinneringscentra, schenkers, bouwers, medewerkers en vrijwilligers van het Joods Cultureel Kwartier en Vrienden JCK. In totaal zijn er bij alle openingsactiviteiten ca. 3.500 binnen- en buitenlandse gasten ontvangen. Na de openingsperiode zijn er diverse ontvangsten en bijeenkomsten geweest voor andere belangstellenden, o.a. Stichting Vrienden Nationaal Dankteken, Lerarennetwerk, Gouden Sleutel, Vriendenloterij, Joods Politienetwerk, vertegenwoordigers uit de Gemeenteraad Amsterdam en de landelijke politie, etc. In totaal zijn er in 2024 nog 56 bezoeken geweest met ruim 2.000 gasten. Ook was het Nationaal Holocaustmuseum gastheer voor het jaarlijkse AEJM congres (European Association of Jewish Musea).

Oorlog en tentoonstellingen

Ondanks de drukte met evenementen en activiteiten voor het nieuwe museum, is er in 2024 ook aandacht geweest voor evenementen in relatie tot de situatie in Israël en de Palestijnse gebieden. Om dit conflict te duiden zijn er in dit kader vier evenementen georganiseerd. Ook waren er evenementen in het kader van de tentoonstellingen in het Joods Museum, *Charlotte Salomon in Close-up* (eerste helft 2024), *Sex: Jewish Positions* (tweede helft 2024) en evenementen voor de tentoonstelling *Beroofd* in het Joods Museum en Nationaal Holocaustmuseum. Verder waren er concerten in de Portugese Synagoge en herdenkingen in de Hollandsche Schouwburg. Ook de jaarlijkse Museumnacht werd breed gevierd in het Joods Cultureel Kwartier. In totaal waren er 172 evenementen en activiteiten met een totaal van ca. 20.000 bezoekers.

Groepsbezoek

Het nieuwe Nationaal Holocaustmuseum is druk bezocht door scholen. In het eerste halfjaar waren het voornamelijk scholen die een testprogramma deden. Het scholenbezoek werd geïntensiveerd in het schooljaar 2024-2025. Het Joods Museum heeft minder scholenbezoek mogen ontvangen en het scholenbezoek aan de Portugese Synagoge bleef gelijk.

In 2024 brachten 10.990 kinderen uit het primair en voortgezet onderwijs, wo, hbo en mbo middels een educatief programma een bezoek aan het Joods Cultureel Kwartier. Ook toeristische organisaties hebben het JCK veelvuldig bezocht. Voor reisorganisaties wordt het door het veranderende klimaat moeilijker om Amsterdam te bezoeken dan voor individuele toeristen. Doordat er minder schepen naar Amsterdam komen, is vooral het aantal toeristen in de cruisesector gedaald.

Museumshop. Foto: Ernst van Deursen

Museumshop

In 2024 is er een verkooppunt van de Museumshop bij gekomen in het Nationaal Holocaustmuseum. Deze winkel is bewust klein opgezet, zodat de klanten daar effectief bediend kunnen worden met een beperkt, gespecialiseerd bestand. De nadruk ligt op boeken, daarnaast zijn er enkele sieraden en ansichtkaarten met afbeeldingen uit de collectie. Er zijn twee uitgaven speciaal voor het NHm gemaakt: een uitgebreide catalogus en een boekje met objecten uit het nieuwe museum.

In de Shop van het Joods Museum is de collectie groter, alle actuele uitgaven op Nederlandstalig Joods gebied zijn voorradig. Bij de tijdelijke tentoonstellingen zijn verschillende uitgaven gemaakt. Een magazine bij de tentoonstelling *Sol Lewitt* en boeken bij *Beroofd* (samen met het Rijksmuseum) en *Sex: Jewish Positions* (samen met Joods Museum Berlijn).

De Museumshop is ook verantwoordelijk voor de winkel bij de Portugese Synagoge. Daar ligt de nadruk meer op objecten. Een extra activiteit was de Boekenmarkt, twee weken in mei in de Nieuwe Synagoge, georganiseerd door de Museumshop.

De internetverkoop via www.dutchmuseumgiftshop.nl is in 2024 verder gegroeid.

Bijzondere aanwinsten

In 2024 werd de collectie van het Joods Cultureel Kwartier uitgebreid door schenking, legaat, aankoop of overdracht van beheer met:

22	schilderijen en aquarellen	494	documenten en archiefstukken
264	tekeningen, prenten en affiches	212	historische foto's en fotoalbums
5	beelden/sculpturen	172	boeken
8	judaïca	223	video's of audiobestanden
54	historische voorwerpen		

Ook de verzameling van de Stichting Familie Asser, die sinds geruime tijd in langdurige bruikleen was bij het museum, werd in 2024 in eigendom overgedragen aan het museum. De verzameling bestaat uit 609 documenten, archiefstukken, ordetekens en medailles, schilderijen, miniaturen, tekeningen, prenten, fotoalbums en ander persoonlijk materiaal.

Vervaardiger onbekend,
ca. 1930-40. Zilver en hout.
Joods Museum

Notitieboekje van firma Wed. Cracau & Zonen

Op de achterzijde van dit zilveren en houten notitieboekje staat de naam van firma Wed. Cracau & Zonen. Op de voorzijde is een scène uit het boerenleven te zien. Het bedrijf in metalen en lommen is van Jacob Cracau (Vlissingen, 21 september 1909 – Auschwitz, 19 augustus 1942) en heeft vestigingen in Vlissingen en Terneuzen. Jacob had de firma waarschijnlijk van zijn moeder Engeltje Frank (Bergen op Zoom, 16 februari 1880 – Auschwitz, 22 oktober 1943) overgenomen. Engeltje runde de zaak na het overlijden van haar echtgenoot in 1919. Jacob en Engeltje zijn vermoord in concentratie- en vernietigingskamp Auschwitz, net zoals vier broers en zussen van Jacob. Na de oorlog neemt Jacobs broer Salomon Cracau (Vlissingen, 2 december 1911 – Valkenisse, 20 januari 1993) het bedrijf over. In het archief van de Joodse gemeente Middelburg, dat deel uitmaakt van de archiefcollectie van het Joods Cultureel Kwartier, bevindt zich correspondentie met hem, onder andere over de Joodse gemeente Vlissingen en de bezittingen na de oorlog, de begraafplaats en het samenvoegen van de twee Joodse gemeenten in 1948.

Cacaoblik van Betke

Dit soort blikken werd vanaf 1920 gebruikt voor de opslag en verkoop van cacao in winkels. Het blik is versierd met Amsterdamse stadsgezichten. De naam van de firma is met rode verf overgeschilderd. Het gaat hier om een blik van Betke's Cacao, Amsterdam Holland, dat gevestigd was aan de Haarlemmerhouttuinen 89 in Amsterdam. Het handelshuis Insinger was de eigenaar. Hoewel het familiebedrijf luthers was, ging het verhaal dat het een Joodse firma was. Insinger zou staan voor Isaac Nathan Singer. Tijdens de Duitse bezetting moesten op last van de nazi's verwijzingen naar Joodse bedrijven verwijderd worden, zo ook op dit blik.

Portretten van mr. Samuel Philippus Lipman (1802-1871) en Maria Agnes Moormann (1813-1890)
Joseph Delin (1821-1892), 1856
Olieverf op doek
Joods Museum, schenking van
mr. D.A.N.F. Koolen

Een succesvol echtpaar

Samuel Lipman en Maria Agnes Moormann laten zich in 1856 vastleggen door de Belgische schilder Joseph Delin op deze ruim een meter hoge portretten. Zoals de boeken achter Lipman verklappen, is hij een geleerd man. Samuel Lipman werd in 1908 in Londen in een Joods gezin geboren. Hij promoveert in 1822 aan de Leidse faculteit voor rechtsgeleerdheid en begint in Amsterdam een succesvolle advocatenpraktijk. Lipman bekleedt tijdens zijn leven hoge functies in besturen en verenigingen, zo neemt hij onder andere zitting in de Hoge Raad in Den Haag. Hij publiceert verschillende boeken, zowel over staatkundige als religieuze onderwerpen.

In 1852 bekeert Lipman zich tot het katholieke geloof, waarna hij met zijn tweede echtgenote, Maria Agnes Moormann, trouwt. Na het overlijden van haar eerste man nam Moormann zijn goedlopende zaken in de rederij over. Naast haar werkzaamheden zet zij zich in voor verschillende kerkelijke liefdadigheidsdoelen, waaronder het door haarzelf opgerichte fonds Zedelijk Lichaam Charitas voor alle gezindten.

Lichtpunt

De Russisch-Joodse ingenieur Sergej Kaplan maakte in Auschwitz samen met twee Franse kampgenoten deze chanoekia van materiaal dat ze hadden 'georganiseerd'. Verstoppt op het bovenste stapelbed vierden zij er stiekem

Chanoeka mee. Kaplan, die nazi-Duitsland in 1933 was ontvlucht, kon in Eindhoven aan de slag bij het Natuurkundig Laboratorium (NatLab) van Philips. Hij trouwde en kreeg twee dochters. Tijdens de Duitse bezetting lieten de Kaplans hun kinderen onderduiken. Zelf werden zij later opgepakt. Via Vught en Westerbork werd Sergej Kaplan naar concentratie- en vernietigingskamp Auschwitz gedeporteerd. Hij werd daar gedwongen te werken aan de bouw van een röntgenapparaat en leerde er twee Franse wetenschappers kennen. De drie mannen moesten in januari 1945 op dodenmars en namen de chanoekia mee. Lopend of per open trein werden zij, met tienduizenden Joden uit andere kampen, naar Duitsland gevoerd. Velen bezweken of werden doodgeschoten tijdens deze gedwongen evacuatie. Kaplan, zijn vrouw en dochters overleefden de Shoah. De erven van Sergej Kaplan schonken de chanoekia aan het museum. Deze is nu te zien in de vaste opstelling van het Nationaal Holocaustmuseum.

Fotoarchief Paul Citroen

Een bijzondere aanwinst voor de fotocollectie vormt een fotoarchief met foto's van en over de in Berlijn geboren Joodse kunstenaar en fotograaf Paul Citroen. Het archief geeft, behalve op zijn werk, ook zicht op zijn persoonlijke leven waaronder zijn vriendschap met de bekende fotograaf Erwin Blumenfeld, die hij als jonge jongen in Berlijn leerde kennen. Ook een objectfoto van een door Citroen gemaakte collage uit 1920 met gefotografeerd zelfportret van Paul Citroen maakt deel uit van dit fotoarchief. Op deze foto zien we Citroen tegen de achtergrond van een collage van een grote stad die doet denken aan zijn latere collage 'Metropolis' uit 1923. Deze collage zou de regisseur Fritz Lang inspireren tot zijn gelijknamige film uit 1923.

Collage met zelfportret van Paul Citroen, 1920

De trui van Paul

Tijdens zijn onderduikperiode leerde Paul Reens breien en vervaardigde hij deze trui. De armen waren wat lang, maar volgens het verhaal zou Paul de trui ook hebben gedragen. Paul was met zijn ouders Herman en Eva Reens en zijn jongere broer Jis ondergedoken op een boerderij in Uithoorn. Zijn jongste broer Lou zat bij een familie in Hilversum.

De boerin breide voor de verkoop. Ook Pauls moeder was een fervent breister. Na de oorlog emigreerde het gezin Reens naar de Verenigde Staten. In 1959 keerde Paul terug naar Amsterdam, waar hij zijn vrouw, Marga van Gelderen, leerde kennen. Het breien was hij niet verleerd, jaren later breide hij nog babysokjes. In 2024 schonk zijn vrouw deze trui met herten en geometrische figuren aan het museum.

Prisma's van Sonja Besselink

Kunstenaar Sonja Besselink schonk het Joods Museum in 2024 drie paar van haar unieke driehoekskunstwerken, ook wel prisma's genoemd. Nadat Besselink in de jaren 70 voornamelijk met textiel werkte, maakt zij in de loop van de jaren 80 een drastische ommezwaai naar plexiglas (acrylaat). Besselink ontwikkelt een geheel eigen techniek waarbij ze het helderde, hooggepolijste plexiglas met een etsnaald bewerkt. Deze strakke, ingekraste lijnen vult ze vervolgens met acrylverf zodat een spel van lijnen en vlakken ontstaat dat lijkt te zweven in het transparante plexiglas. Besselinks aandacht voor transparantie ontwikkelt zich vanuit de reflectie op haar eigen familiegeschiedenis en Joodse achtergrond. Met de blik op het verleden ontstaat een behoefte aan helderheid en gelaagdheid om gebeurtenissen vanuit verschillende perspectieven te bezien. Haar werk bevindt zich behalve in verschillende particuliere en bedrijfscollecties, in de collectie van Museum Voorlinden, het Stedelijk Museum Amsterdam en het TextielMuseum.

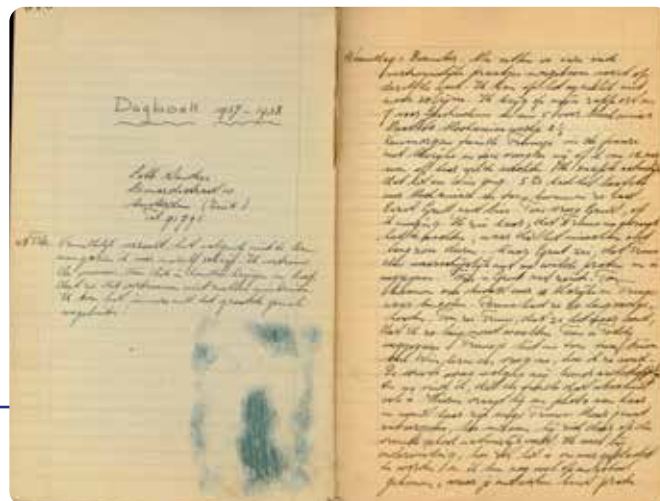
Zelfportret Felix Hess

De aan de Rijksakademie in Amsterdam opgeleide schilder, tekenaar en graficus Felix Isidor Hess (1878-1943) is vooral bekend geworden als politiek tekenaar van het weekblad *De Groene Amsterdammer*. Van 1916 tot 1936 leverde hij in zijn 'Uit het kladschrift van Jantje' scherp en geestig commentaar op ontwikkelingen in de maatschappij en op de Amsterdamse, Nederlandse en internationale politiek. De opkomst van nazi-Duitsland was een terugkerend thema in zijn werk. Door een schenking van een aantal jaren geleden bezit het Joods Museum een grote collectie tekeningen en grafiek van de hand van Hess. Het nu aangekochte zelfportret uit 1938, het jaar waarin hij zestig werd, is een mooie aanvulling op deze collectie. Het met flair geschilderde doek toont Felix Hess aan het werk, staande voor een ezel in zijn atelier. Waarschijnlijk is het dit werk waar Hess over spreekt in een interview ter gelegenheid van zijn verjaardag in het *Algemeen Handelsblad* van 19 juni 1938. Binnenkort wordt het schilderij gerestaureerd, waarna de vele details nog beter tot hun recht zullen komen.

Begin van het derde cahier van het dagboek van Lotte Sanders, 1937-1938

Portretfoto van Lotte Sanders, ca. 1940

Dagboek Lotte Sanders

Een bijzondere aanwinst voor de documentencollectie is het dagboek dat Lizelotte (Lotte) Sanders (1922-1943) van 1937 tot januari 1942 bijhield. Lotte schrijft onder andere over haar sombere buien en over de anti-Joodse maatregelen. Zo schrijft ze op 26 september 1941: '(...) ik had met Rietje een cursus filosofie en/of psychologie aan de Volksuniversiteit willen volgen. In verband met de Jodenmaatregelen is dat echter niet toegestaan. Ik mag ook niet meer naar de Schouwburg of naar een Concert.' Lotte en haar ouders werden in juni 1943 opgepakt en kwamen op dinsdag 29 juni 1943 in Westerbork aan. Lotte werd nog dezelfde dag doorgestuurd naar Sobibor, waar ze op 2 juli 1943 werd vermoord. Haar ouders gingen een week later op transport en werden op 9 juli 1943 eveneens in Sobibor vermoord.

Uitgelicht: Bijzondere restitutie

In 2024 kreeg het museum vijftien collectiestukken terug die lange tijd als verloren werden beschouwd. De vooroorlogse collectie van het toen nog jonge *Joodsch Historisch Museum* werd gedurende de oorlog door de nazi's geconfisqueerd en naar Duitsland gebracht.

Penning op naam van Zanwil van Wehring. Op de achterkant zijn duidelijk de inventarisnummers van het Bezael en het Israel Museum te zien.

Na de oorlog openden de geallieerden in Duitsland zogenaamde *Collecting points* voor geroofde cultuurobjecten. Van hieruit werden de geroofde stukken zo goed mogelijk verdeeld over de verschillende herkomstlanden. Zo kreeg het Joods Historisch Museum in 1946 ca. 210 objecten uit de vooroorlogse collectie retour, maar er bleven ook ca. 400 objecten uit de verzameling vermist.

Veel stukken hadden geen duidelijke kenmerken, waardoor identificatie lastig bleek. Uiteindelijk werden de stukken die in de *Collecting points* overbleven via de Jewish Restitution Commission verdeeld over verschillende landen, een groot deel ging naar Israël en de Verenigde Staten.

Een aantal stukken uit de vooroorlogse collectie van het Joods Historisch Museum kwam zo terecht in het Bezael Museum in Israël. Dit museum werd in 1965 opgeheven en de collectie werd overgedragen aan het Israel Museum. Toen het Israel Museum de stukken in een online collectiecatalogus publiceerde herkende een medewerker van het Joods Museum de stukken uit de vooroorlogse collectie op basis van oude foto's en beschrijvingen uit het inventarisboek van het museum uit 1937. Zo konden de stukken in 2023 officieel gerestitueerd worden en kwamen ze in 2024 na 80 jaar terug in Nederland.

Het gaat om een toramantel en twee miniatuur toramantels, twee amuletten en tien penningen.

Boven: Amulet bestaande uit drie geschakelde doosjes met Hebreeuws opschrift.

Links: Miniatuur toramantel voor Chaim, zoon van Mordechai Binger, 1824.

Restauraties

In 2024 werden diverse restauraties uitgevoerd om collectiestukken te stabiliseren voor presentatie in een vaste of tijdelijke tentoonstelling.

Gerestaureerd met steun van de VriendenLoterij:

- Schilderij 'Vreugde der Wet' door Martin Monnickendam (1874-1943)
- Schilderij 'Kat aan kraan' door Sal Meijer (1877-1965)
- Foto 'Marchand de bric à brac' door Martin Kaufmann (vuil verwijderd)
- Voorhang uit de synagoge Middelburg ca. 1804 (gereinigd en borduursels en franje hersteld)

Het schilderij 'Kat aan kraan' is verworven uit de nalatenschap van kunsthandelaar Constant Vecht. Bij de restauratie zijn deformaties in het doek verwijderd en werd een strip-lining aangebracht om de broze spanranden te versterken. Hierna werden enkele retouches aangebracht en het schilderij is schoongemaakt en opnieuw gevernist.

In verband met een bruikleen voor een tijdelijke tentoonstelling zijn drie Esterrollen, vier tazza's en een *teba*-kleed behandeld.

Schilderij na restauratie (foto: Ellen Moody)

Voorhang uit de synagoge Middelburg ca. 1804, na behandeling.

Tazza voor en na behandeling (foto's: Michiel Langeveld).

Collectiemobiliteit

In 2024 werden in totaal 36 objecten uitgeleend aan musea in binnen- en buitenland ten behoeve van tijdelijke en vaste tentoonstellingen.

Binnenland

- Museum het Schip, Amsterdam, 2 objecten, tentoonstelling *Michel de Klerk: Inspirator van de Amsterdamse School*, van 10-11-2023 tot 1-9-2024
- Noord-Veluws Museum, Nunspeet, 5 objecten, tentoonstelling *Monnickendam op de Veluwe*, van 9-12-2023 tot 26-5-2024
- Wereldmuseum, Locatie Leiden: Vaste opstelling, 2 objecten van 01-06-2024 tot 01-06-2029 (langdurig)
- Verzetsmuseum Amsterdam: Vaste opstelling, 2 objecten van 22-08-2024 tot 05-09-2034 (langdurig)

Buitenland

- Staatliche Kunstsammlungen Dresden, Duitsland, 1 object, tentoonstelling *Ausgestopfte Juden?*, van 5-7-2023 tot 28-02-2024
- Swiss National Museum / Forum Schweizer Geschichte Schwyz / Château de Prangins, Zwitserland, 3 objecten, tentoonstelling *Anne Frank and Switzerland*, van 21-4-2023 tot 17-10-2024
- New Museum, New York, Verenigde Staten, 1 object, tentoonstelling *Judy Chicago: Herstory*, van 12-10-2023 tot 3-3-2024
- Jewish Museum Berlin, Duitsland: 5 objecten, tentoonstelling *Sex: Jewish Positions*, van 17-05-2024 tot 06-10-2024
- Museum Ostwall im Dortmunder U, Duitsland: 3 objecten, tentoonstelling *Women Artists in Expressionism and Fluxus*, van 25-10-2024 tot 23-03-2025
- Parcum, Leuven, België: 12 objecten, tentoonstelling *Aan tafel! Eten bij moslims, joden en christenen*, van 20-04-2024 tot 20-10-2024

Geleende werken

Voor de nieuwe vaste opstelling in het Nationaal Holocaustmuseum zijn 33 objecten geleend bij 7 bruikleengevers uit binnen- en buitenland.

Voor tijdelijke tentoonstellingen op de verschillende locaties van het Joods Cultureel Kwartier zijn in totaal 180 objecten geleend uit binnen- en buitenland.

- Tentoonstelling *Sex: Jewish Positions*: 65 objecten, 32 bruikleengevers
- Tentoonstelling *Beroofd*: 113 objecten, 27 bruikleengevers
- Tentoonstelling *Charlotte Salomon in Close-up*: 2 bruiklenen, 1 bruikleengever

Kenniscentra, digitale dienstverlening en digitalisering

Het nieuwe digitale Kenniscentrum in de Hollandsche Schouwburg opende op 10 maart zijn deuren. Afgelopen jaar werden hier circa 160 bezoekers ontvangen.

Het Kenniscentrum in het Joods Museum ontving 618 bezoekers. Ook per telefoon en via de mail wisten bezoekers de Kenniscentra te vinden. Er werden ca. 1.200 informatievragen beantwoord. Het kenniscentrum in de Schouwburg werd het vaakst geraadpleegd voor hulp bij familieonderzoek en voor vragen over de collectie en de tentoonstellingen in het NHM. De pasverworven toegang tot de complete videodatabase van de USC Shoah Foundation trok ook bezoekers. Circa 300 verzoeken voor beeldmateriaal uit de collectie zijn behandeld. 2.895 objecten uit de museale collecties zijn voor het eerst gedigitaliseerd of voorzien van een nieuwe digitale afbeelding.

Ets Haim – Livraria Montezinos

De activiteiten bij Ets Haim waren in 2024 gericht op het inbedden van de bibliotheek in de wetenschappelijke infrastructuur in Nederland en daarbuiten en op activiteiten voor het behoud en de registratie van de collectie.

Rondleidingen & bezoeken

Er hebben 50 rondleidingen plaatsgevonden met in totaal ca. 700 deelnemers uit binnen- en buitenland. Dit waren, naast de instaprondleidingen voor een breed publiek, vooral 'rondleidingen op maat' voor boekhistorisch geïnteresseerde deelnemers, studenten, vakgroepen van verschillende universiteiten en groepen met een religieuze achtergrond.

Daarnaast zijn er 100 bezoekers geweest voor het raadplegen van collectiestukken en zijn er ca. 160 inhoudelijke aanvragen via e-mail beantwoord.

In december hebben president Marcelo Rebelo de Sousa van Portugal, koning Willem-Alexander en burgemeester van Amsterdam, Femke Halsema, een bezoek gebracht aan de Portugese Synagoge en Ets Haim. Met veel interesse heeft de delegatie het oudste boek in de collectie, een middeleeuws handschrift, bekeken en een aantal boeken die inzicht geven in de geschiedenis van de Portugese Gemeente in Amsterdam.

Behoud & registratie

Er zijn belangrijke stappen gezet met betrekking tot het behoud en de registratie van collectiestukken. De standplaatscontrole in het handschriftendepot is voltooid. Daarnaast is er elke maand door twee tot drie collectiebeheerders gewerkt aan het schoonmaken van de boeken in de leeszaal en een standplaatscontrole. Ook is er een inventarisatie gemaakt van boeken die extra zorg nodig hebben. Dat kan zijn in termen van restauratie of een betere bescherming van de boeken door 'boekjassen' of dozen.

In november veranderde de bibliotheek tijdelijk in een restauratieatelier, waar vijf studenten onder begeleiding van een docent restauratie 28 boeken uit de collectie van Ets Haim hebben gerestaureerd. Dit gebeurde in samenwerking en onder leiding van de restauratieopleiding 'Boek en Papier' van de UvA. De studenten kregen zo de gelegenheid in nauw overleg met de conservator restauraties te bespreken en toe te passen en in de praktijk te leren hoe om te gaan met een collectie boeken in een niet-westerse taal.

In 2024 zijn er in totaal 25 boeken gerestaureerd. Ook zijn er dozen, mappen en leren boekjassen gemaakt om boeken te beschermen. 18 zeldzame boeken uit de collectie zijn gedigitaliseerd.

Schatkamer & Axiell

In het kader van de tentoonstelling *Beroofd* is er in de Schatkamer een vitrine ingericht met boeken en archiefstukken die de oorlogsgeschiedenis van de bibliotheek laten zien.

Vijf vrijwilligers van Ets Haim hebben de collectie verder beschreven. Hierbij gaat het om programmaboekjes, eenbladsdrukken, foto's en handschriftelijk materiaal. Voor doubletten en niet collectierelevante boeken van na 1945 is een afstotingstraject ingezet. Tegelijk is er een begin gemaakt met de catalogisering in softwareprogramma Axiell van alle relevante boeken die tot nu toe nog niet geregistreerd waren.

Aan tafel v.l.n.r. burgemeester van Amsterdam, Femke Halsema, president Marcelo Rebelo de Sousa van Portugal, directeur JCK Emile Schrijver en koning Willem-Alexander.

Menasseh ben Israel Instituut

Het Menasseh ben Israel Instituut (MbII) voor Joodse sociaal-wetenschappelijke en cultuurhistorische studies is een academisch samenwerkingsverband tussen de UvA, de VU en het JCK.

Publieksactiviteiten

- Uitschrijving en bekendmaking 16e Hartog Beemprijs, winnaar: Jesse Breet
- 28 februari: Amsterdam Yiddish Symposium: *Yiddish Culture in a Modernizing Eastern Europe*, Goethe Instituut
- 15 mei: Evelien Gans-lezing, *Antisemitism, Racism and Anti-Racism* door David Feldman; De Balie i.s.m. *De Groene Amsterdammer*
- 15-16 mei: Conferentie *The Rabbis of Early Modern Amsterdam*, Joods Museum
- 18 juni: lezing Frances Tanzer, Ido de Haan: *Vanishing Vienna. Modernism, Philosemitism, and Jews in a Postwar City*, Goethe Instituut, i.s.m. UvA (AIHR)
- 4-5 november: Expertmeeting *The Making of a Jewish Metropole: Jewish Amsterdam in the Eighteenth Century* i.s.m. UvA
- 6 november: Shmuel Feiner, lezing *1782 and the First Modern Century in Jewish History*, P.C. Hooftthuis (UvA)
- 19 november: Symposium *Dynamics of Jewish Broadides*, UB (UvA)
- Participatie in programma 'Zionisme Belofte of Boosdoener'
26 mei: *My Phantom Limb*, Aryeh Hasfari; 30 juni: *Mijn Israël/Mijn Palestina*; 22 september: *Welk Israël?*

Studia Rosenthaliana

MbII vormt het redactiesecretariaat en is betrokken bij de redactie van *Studia Rosenthaliana*. Dit online academisch tijdschrift voor Nederlands-Joodse geschiedenis is te lezen via deze code:

Onderzoek

Onderzoek naar de geschiedenis van Joodse oorlogspleegkinderen (1940-1950) door Bert Jan Flim i.s.m. Amphora Books.

Vertaling en studie van Salomon Maimons *Giv'at ha-Moreh (The Hill of the Guide)*, het Hebreeuwse commentaar uit 1791 op Maimonides' *Guide of the Perplexed* door Martijn Buijs i.s.m. UvA.

Podcast

Een aflevering van *Menassehcast* met Annet Mooij, o.a. te beluisteren via mbii.nl/terugluisteren.

Mediaoptredens David Wertheim

- 'Auschwitz is dood', podcast, *De Groene Amsterdammer*, 16/5
- 'Wilders en Van der Plas poken het conflict alleen maar op' (interview), *Trouw*, 18/11
- 'Inflatie van begrip antisemitisme is reëel gevaar', *De Kanttekening*, 9/12

Publicaties David Wertheim

- 'Auschwitz is dood', *De Groene Amsterdammer*, 16/5.
- 'De leus 'From the river to the sea' verbieden leidt af van belangrijker vraagstuk', *de Volkskrant*, 23/5.
- 'De bestrijding van antisemitisme moet anders – en dat kan met deze vijf voorstellen', *de Volkskrant*, 29/11.
- 'Why Far-right Dutch Populist Geert Wilders' Strident Support for Israel is Bad for the Jews', *Haaretz*, 18/12.

Foto: Anneke Hymmen

Personeel & Organisatie

Personeelsopbouw op 31 december 2024

- 76 medewerkers in loondienst gedurende het jaar (saldo in/uit dienst = -2)
- 58 gemiddeld aantal fte in 2024
- 30% jonger dan 45 jaar oud, 70% 45+
- 94% arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd, 6% bepaalde tijd
- 31% voltijdse werkweek, 69% deeltijd (deeltijdfactor 0,84)
- 20 stagiaires een stageplek gedurende het jaar (waarvan 8 maatschappelijke stages)
- 101 vrijwilligers gedurende het jaar verbonden aan het Joods Cultureel Kwartier
- 4,63% ziekteverzuim (exclusief langdurig ziekteverzuim: 2,76%)

Ondernemingsraad

Per 1 augustus 2024

voorzitter	Marischka de Louw
secretaris	Julia Sarbo
vice-voorzitter	Nienke Fonk
vice-voorzitter	Steffan Haans
lid	Anita soer

(voorheen, vanaf 1 januari 2024)

(Otto Visser)
(Lisa de Goffau)
(Ruud Visser)
(Irma Vogelenzang)
(Marischka de Louw)

Raden van Toezicht

Raad van Toezicht Stichting Joods Museum

- Dhr. J. Davidson voorzitter
- Dhr. R.D. Aronson lid
- Dhr. J.F.L. Guttman lid (tot 30 juni 2024)
- Mw. S. van der Hart lid
- Dhr. F. Hollander lid
- Mw. S. Jowell-Joseph lid
- Mw. H. Troostwijk lid

Raad van toezicht Stichting Hollandsche Schouwburg

- Dhr. J.H. Gerson voorzitter
- Dhr. J.J. Cahen lid
- Dhr. E.C.W.M. Damen lid
- Mw. J.M. van Hall lid
- Dhr. J. Krant lid (tot 22 april 2024)

Raad van Toezicht Stichting Vrienden van het Joods Cultureel Kwartier

- Mw. C. Knoops-Hamburger voorzitter
- Dhr. J. Koekoek
- Mw. F. Meijers-Schaft
- Mw. M. Shabi
- Dhr. G.D. Soesan
- Dhr. F. Hollander toehoorder namens Stichting Joods Museum

Financiële ondersteuning

Subsidiënten

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Voor behoud, restauratie en uitbreiding van de collectie

Dankzij de deelnemers van de VriendenLoterij

Begunstigers

Ars Donandi / Russell-ter Brugge fonds
Livia en Robert Baruch-Kapusta
B. Bausch-Polak
Rob van den Bergh
Blockbusterfonds
Bouwbedrijf M.J. de Nijs en Zonen B.V.
CERVEU Europese Unie
Het Looted Art & Judaica Project (CERV-2023-CITIZENS-REM Project 101143623) is medegefinancierd door de Europese Unie. De hier geuite ideeën en meningen komen echter uitsluitend voor rekening van de auteur(s) en geven niet noodzakelijkerwijs die van de Europese Unie weer. Noch de Europese Unie, noch het EACEA kan ervoor aansprakelijk worden gesteld.
Cultuurfonds
De Nederlandse Spoorwegen
Edli Foundation
Fonds 21
Ulrika Grünwald Citron & Joel Citron
Anne Frank Fonds Basel
Franken Family Foundation
Jonathan and Zlata Freedman
Fundatie van den Santheuvel, Sobbe
Gemeente Amsterdam
Gemeente Deventer
Gemeente Nijmegen
Ter nagedachtenis aan Bram & Elly Hertzberger
Hilleel Moerel Stichting
J.C. Ruigrok Stichting
Mariette & Wim Koster-Herz
Harry Krakowski
Max en Lia Léons
Doron, Marianne & Naomi Livnat
Maison de Bonneterie
Micky Malka & Becky Kleiner
Anna Markus

Jaap en Tineke Meijers
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Mondriaan Fonds
Herman en Rosetta Musaph-Andriesse
Nijkerk Holding B.V.
Tom van Praag z.l.
The Premselaar Family Foundation
Provincie Noord-Holland
R. Norg
Otto en Willy Reimers-Rocourt
SALOMON DE JONG Stichting
Salomon Stichting / Mozes A. Staszewski Amsterdam
J.B. Scholtenfonds en H.S. Kammingafonds
Daniel Sijes
Stichting Bada
Stichting Collectieve Maror-Gelden Nederland
Stichting Democratie en Media
Stichting Elise Mathilde Fonds
Stichting Fonds 1818
Stichting Iton
Stichting Wesselings-van Breemen
Stichting Will en Rita Jaeger Fonds
Stichting Levi Lassen
Stichting Maatschappij tot Nut der Israëlieten in Nederland
Stichting Sonja van Tijn Fonds
Stichting Zabawas t.b.v. catalogus Nationaal Holocaustmuseum
The Foundation for the Jewish Historical Museum in Amsterdam, Inc.
Turing Foundation t.b.v. tentoonstelling Sol LeWitt
Vfonds
VriendenLoterij
VSBfonds
Mr Abey & Arianne Wijnperle

Daarnaast ontving het Joods Cultureel Kwartier in 2024 steun van Stichting Vrienden van het Joods Cultureel Kwartier, Jonas Daniel Meijer Fonds, legaten en bijdragen van (anonieme) particuliere donateurs.

Fondsen op naam beheerd door de Stichting Vrienden van het Joods Cultureel Kwartier

Van Hessen Fonds

Aankoopfonds Fotografie

Ankie Hak Fonds

Ellen Edinoff en Koert Stuyf Fonds

Etty Hillesum Fonds

Familie Souget Fonds

Familiefonds Gompen

Fonds Kattenburg 826

Fonds ter nagedachtenis van Socher Kirzner, Fania
Kirzner-Shusterman en Leo Shuman

Hans en Elly Jaffé Fonds

Hans Ham Fonds

Hans & Pieter van AnDelden Fonds

Helmuth Mainz & Lore Bacharach Fonds

Het Joshua, Mila, Sari, Badu, Isi en Mace de Swaan Fonds

Inge & Alfred Nijkerk-von der Laden Fonds

Jetteke Frijda Fonds

Joël Cahen Kunstkabinet Fonds

Johanna Rebecca Wolff Fonds

Karl en Luisa Guttman-Treves Fonds

Leijdesdorff-Samuel Familiefonds

Marcelle Hertzdahl Fonds

Margot Rehfisch en Fiep Westendorp Fonds

Moos Cohen Fonds

Netty Rosenfeld Fonds

Nora Salomons Fonds

Prof. dr. Herman Musaph Fonds

Salomon van Praag Sigaar Fonds

Tim Uppelschoten Fonds

Weishut/Snapper-Fonds

W.J.H. Hoos Fonds

De heer D. Moesbergen Fonds

Victor Halberstadt Fonds

Corrie van Zeevenhoven Fonds

